

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

РІШЕННЯ

від 4 березня 2024 року

№ 196/1

Щодо законопроектів про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України щодо охорони водних біоресурсів та середовища їх існування (реєстр. № 10433 та реєстр. № 10433-1)

За дорученням Голови Верховної Ради України Комітет з питань екологічної політики та природокористування відповідно до предметів відання розглянув законопроект про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України щодо охорони водних біоресурсів та середовища їх існування (реєстр № 10433 від 25.01.2024), внесений Кабінетом Міністрів України, та законопроект про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України щодо охорони водних біоресурсів та середовища їх існування (реєстр № 10433-1 від 07.02.2024), внесений народним депутатом України Чорноморовим А.О. та іншими народними депутатами України, і відмічає.

Метою обох законопроектів є посилення відповідальності за порушення правил рибальства, охорони водних біоресурсів та інших порушень законодавства у сферах рибного господарства та аквакультури.

Пропонується встановити відповідальність за повторне грубе порушення правил рибальства та передбачати відповідальність за порушення законодавства у сферах рибного господарства та аквакультури щодо моніторингу, ведення державного обліку водних біоресурсів і рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) та вимог моніторингу риболовних суден.

Законопроектами передбачається, зокрема внесення змін до статей 85, 86¹, 87, 87¹, 91², 221, 240, 255, 258, 259, 262 та 264 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Пропонується також внесення змін до статті 243 Кримінального кодексу України в частині приведення її термінології у відповідність до законодавства, та статті 249, уточнивши її диспозицію та запровадивши конфіскацією знярядь і засобів промислу та всього добутого.

Разом з тим, обома законопроектами також передбачається внесення змін до Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», де визначити повноваження посадових осіб органів рибоохорони на здійснення адміністративного затримання (зміни до статті 10 Закону) та зупинити на період дії воєнного стану, а також на один рік з дня його припинення чи скасування, дію статті 26¹ Закону.

Комітет з питань екологічної політики та природокористування звертає увагу, що суб'єктами законодавчої ініціативи не враховано вимоги Закону України від 19.05.2020 № 619-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури внесення змін», яким визначено, що: "Зміни до законодавства України про адміністративні правопорушення можуть вноситися виключно законами про внесення змін до цього Кодексу та інших законів України, що встановлюють адміністративну відповідальність, та/або до законодавства України про кримінальну відповідальність, та/або до кримінального процесуального законодавства України", "Зміни до законодавства України про кримінальну відповідальність можуть вноситися виключно законами про внесення змін до цього Кодексу та/або до кримінального процесуального законодавства України, та/або до законодавства України про адміністративні правопорушення".

Шляхом внесення змін до статті 85 Кодексу України про адміністративні правопорушення в обох законопроектах пропонується передбачити адміністративну відповідальність за "повторне протягом року вчинення порушення, передбачене частиною четвертою цієї статті", тобто повторне грубе порушення правил рибальства.

Зазначаємо, що за результатами опрацювання аналогічних змін до статті 85 Кодексу, запропонованих у законопроекті реєстр. № 2765, Головним науково-експертним управлінням було висловлено ряд зауважень, а саме "вчинення адміністративного правопорушення вдруге не робить його якісно іншим, а лише характеризує особу порушника, що має бути відображено у рішенні щодо його притягнення до адміністративної відповідальності. До того ж, якщо особа повторно вчинить просте порушення правил рибальства (ч. 3 ст. 85 КУпАП), таке діяння, незважаючи на повторність, вже не підпадатиме під дію ч. 5 ст. 85 КУпАП (у редакції проекту) та не впливатиме на суворість застосовуваних до порушника санкцій. Повторність у даному випадку має визнаватися однією із форм грубого порушення правил рибальства".

На відміну від головного законопроекту реєстр. №10433, альтернативним законопроектом реєстр. № 10433-1 додатково пропонується внести зміни до статті 91 Кодексу України про адміністративні правопорушення шляхом внесення норми адміністративної відповідальності за здійснення "незаконного вилову живих водних біоресурсів в межах природно-заповідного фонду". Крім того, шляхом внесення змін до статті 255 Кодексу, органи рибоохорони пропонується наділити повноваженнями складати протоколи у справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 91 Кодексу.

Разом з тим, в законопроекті відсутні пропозиції щодо внесення змін до розміру штрафних санкцій за порушення правил охорони та використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду та незаконного вилову живих водних біоресурсів в межах природно-заповідного фонду (стаття 91 Кодексу у редакції законопроекту), які у редакції діючого Кодексу України про адміністративні правопорушення становлять від дев'яти до двадцяти чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією знарядь і засобів вчинення правопорушення та незаконно добутих природних ресурсів чи без такої на громадян і від п'ятнадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією знарядь і засобів вчинення правопорушення та незаконно добутих природних ресурсів на посадових осіб.

Зазначене не узгоджується із розміром штрафів, які, наприклад, пропонується встановити законопроектом за порушення правил рибальства (зміни до статті 85 Кодексу у законопроекті), а саме "на громадян від сорока до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від двохсот до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян".

Крім того, не можуть бути реалізовані запропоновані законопроектом реєстр. № 10433-1 зміни до статті 240 Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині уповноваження органів рибоохорони розглядати справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 91 Кодексу, з огляду на те, що частиною шостою статті 41 Конституції України передбачено, що конфіскація майна може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, встановлених законом. До того ж відповідно до діючої норми статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення справи про адміністративні правопорушення, передбачені, у тому рахунку і статтею 91 Кодексу, розглядаються органами, зазначеними в статтях 218 - 221 цього Кодексу.

Міністерство фінансів України у своїх висновках зазначило про відсутність зауважень до законопроектів реєстр. № 10433 та реєстр. № 10433-1.

Адміністрація Державної прикордонної служби України не підтримує законопроект реєстр. № 10433-1. У своєму висновку відмітила, що цим

законопроектом пропонується позбавити органи Державної прикордонної служби України права складати протоколи про адміністративні правопорушення, відповідальність за які передбачена частинами другою, четвертою і п'ятою статті 85 та статтею 92 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Міністерство аграрної політики та продовольства України зазначило, що не підтримує законопроект реєстр. № 10433-1, разом з тим надало зауваження щодо редакції запропонованих змін до статей 91 та 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України повідомило про відсутність пропозицій та зауважень до законопроекту реєстр. № 10433. Щодо законопроекту реєстр. № 10433-1 міністерство у своєму висновку зазначило що не підтримує його та надало пропозиції і зауваження. Так, Міндовкілля відмітило, що з огляду на вимоги статті 62 Закону України "Про природно-заповідний фонд України" та статті 10 Закону України "Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів", у посадових осіб органів рибоохорони відсутні повноваження щодо складання протоколів про порушення правил охорони та використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду та проведення обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд. З урахуванням викладеного Міндовкілля запропонувало підпункт 6 та абзац четвертий підпункту 9 пункту 1 розділу I законопроекту виключити, у підпункті 8 пункту 1 розділу I законопроекту цифри "91" виключити.

За результатами обговорення Комітет **в и р і ш и в:**

1. Рекомендувати Комітету з питань правоохоронної діяльності внести пропозицію до Верховної Ради України прийняти за основу законопроект про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України щодо охорони водних біоресурсів та середовища їх існування (реєстр № 10433 від 25.01.2024), внесений Кабінетом Міністрів України.

2. Рішення направити до Комітету з питань правоохоронної діяльності.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО

